

— der har været nogle smaa Tab, men de ere tilfammen ikke mere, end hvad der et eneste Aar er lagt til Reservecfondene —, vi maa se paa, at Reservecfondene ere voksende indtil 16—17 Millioner Kroner, vi vide fremdeles, at saa snart Reservecfondene gaa ned under 2 pCt., saa have Bestyrelserne Ret til at optræde ekstra Bidrag af alle Interessenterne, og vi maa dernæst lægge Mærke til, at naar der ganske vist har været laant 46 pCt., er det sket efter de gamle Taksationer. Efter Bestemmelsen i § 3 om disse ny Laan med Statsgaranti er det ikke Meningen, at de skulle rette sig efter de gamle Taksationer. Der vil nu komme ny Taksationer, og naar de blive afholdte under Indenrigsministeriets Kontrol, kan man vistnok sikkert gaa ud fra, at disse ny Vurderinger ville blive betydelig lavere, end de ældre have været, saaledes at de $\frac{5}{10}$ deraf ville blive et betydeligt mindre Beløb, end naar man regner 46 pCt. af de ældre Vurderingsforretninger. Prisen er jo gaaet ned, og Ejendommene ere nu faldne betydeligt, saa jeg antager, at de ny Vurderinger ville blive omtrent 25 pCt. lavere, end de ældre have været. Statsgarantien knytter sig jo til ny Vurderinger, saaledes som Ejendommene nu ere, og for at det skulde ske, at Staten kunde komme til at lide noget Tab derved, maatte Ejendommene altsaa synke saa meget i Værdi, synke under Halvdelen af, hvad de nu ere værd, nu da Priserne paa Landbrugsprodukterne vel omtrent ere saa lave eller noget nær saa lave, som de kunne blive. Saa skulle vi altsaa tænke os, at Produktpriserne skulde blive yderligere halvere, for at Ejendommene kunde synke ned til det halve. Seg mener, at dersom det skulde ske, vilde ganske vist det danske Landbrug være ødelagt, men saa vilde Staten være det med det samme.

Seg ser ikke rettere, end at Landbruget her i Landet som Landets Hovederhverv er knyttet saa nær til Staten, at de ere uadskillelige. Den enes Vel er ogsaa den andens, den ene gaar i Kaution for den anden, og det har, som bekendt, Grundejerne gjort i 1813. Da det kneb for Staten, hvem henvendte den sig saa til for at faa sit Vængevæsen i Orden? Til samtlige Grundejere i Landet, og de kom Staten til Hjælp gennem Bankhøftelsen. Omvendt kom Staten i 20erne Landbruget til Hjælp under den Krise, der var den Gang. Og skulde det ske — selv om vi ingen Statsgaranti havde — at det danske Landbrugs Produkter skulde falde saa stærkt i Pris, at Ejendommene sank saa dybt, som her er Tale om, maatte Staten anstrenge sig til det yderste alligevel. — Seg tror, som sagt, at de to ere knyttede

saa inderligt til hinanden, vort Hovederhverv og Staten, at jeg ikke tror, der er nogen Fare for Staten i at være Landbrugets "Selvskyldnerkautionist."

Men saa kunde det jo siges, at den Gevinst, der derved skulde erhverves, ikke er af nogen synderlig Rækkevidde. Hvis det var sandt, at der ikke er noget at opnaa ved en Statsgaranti, vilde det jo selvfølgelig være urigtigt at formaa Staten til at overtage denne Garanti. — Bevist for, at der vilde være noget vundet, synes mig nu ligger i det, som det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Det. Hansen) selv har gjort opmærksom paa, at Kurjen paa 3 pCt.s Statsobligationer nu er helt oppe i 99, samtidig med, at $3\frac{1}{2}$ pCt.s Kreditforeningsobligationer omtrent staa ved det samme. Naar det danske Landbrugs $3\frac{1}{2}$ pCt.s Obligationer altsaa staa i samme Kurs som Statens 3 pCt.s, saa ligger deri en Forskel af $\frac{1}{2}$ pCt. i Rente. Kunde vi ved Hjælp af Statsgarantien opnaa at faa 3 pCt.s Obligationer til samme Kurs som Statens, vilde vi altsaa vinde $\frac{1}{2}$ pCt. $\frac{1}{2}$ pCt. af den store Gæld, der hviler paa Landbruget, vilde repræsenteren Sum af mellem 6 og 8 Millioner Kroner. Det er en ganske anden Hjælp end den, der hidtil har været Tale om. Kunde vi faa Rentefoden sat ned, vilde det blive en virkelig følelig Hjælp, og blot $\frac{1}{2}$ pCt. repræsenterer omtrent 16 Ar. pr. Td. Harkorn. Kunde altsaa Rentefoden ned sættes ad den Vej, vilde det være en værdifuld Hjælp.

Hvad de andre Bestemmelser angaar, navnlig §§ 1—2, er det jo visseelig rigtigt, at det er smaa Reformere, som Kreditforeningerne sætte Pris paa, og som vi vist ogsaa sagtens kunne enes om at faa gennemførte, men over for det store Spørgsmaal om Rentefodens Redfættelse, spille disse Bestemmelser jo ikke nogen synderlig Rolle. Seg antager derfor, at der ikke er nogen Grund for Kreditforeningerne til just at gøre store Indrømmelser for at faa §§ 1 og 2. Efter at Kreditforeningerne have virket paa den Maade, de hidtil have gjort, og efter at de have samlet et saa stort Reservecfond under den nuværende Styrelse, synes jeg ikke, at der er nogen væsentlig Grund til at forandre eller gøre Indgreb i dette Selvstyre for at opnaa nogle Bestemmelser som disse, der foreslaas i § 1 og § 2. Hvormeget man vil gøre amortisabelt eller uamortisabelt af den Sum, ethvert Laan lyder paa, spiller vel ikke nogen overordentlig stor Rolle, saa man kunde maasse gerne gaa lidt lavere end Forslaget her. Seg er dog tilbøjelig til at tro, at hvis man gaar